

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Η βασική θέση του συγγραφέα στο Κείμενο 2 είναι πως χρειάζεται η καλλιέργεια του μινιμαλισμού και της εγκράτειας για τον περιορισμό του καταναλωτισμού, καθώς αυτός επιφέρει πολλαπλά προβλήματα (Ο μινιμαλισμός ταυτίζεται με την εγκράτεια... αν προσθέτει κάποια αξία στη ζωή σου). Πρόθεσή του είναι να πείσει του/τις αναγνώστες/-τριες για τη θέση του και να δημιουργήσει προβληματισμό για τις επιπτώσεις του καταναλωτισμού. Για να το επιτύχει αυτό, οργανώνει το κείμενό του, κατά κύριο λόγο, με τη μέθοδο αιτίου-αποτελέσματος (*Η αλόγιστη, χωρίς μέτρο κατανάλωση προκαλεί την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος... Οι μεταπολεμικές κοινωνίες είδαν την υπερπαραγωγή αγαθών ως τη λύση για τη μεταστροφή της οικονομίας... μπορούμε να διαμορφώσουμε ως πρότυπό μας μια κοινωνία με λιγότερη ανισότητα... στον πλανήτη και στο οικοσύστημα*). Η προβολή των αποτελεσμάτων/συνεπειών του καταναλωτισμού προβληματίζει βαθύτερα τους /τις αναγνώστες/-στριες.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α. Σε αρκετά σημεία του Κειμένου 1 παρουσιάζονται οι απόψεις της κοινωνικής και κλινικής ψυχολόγου, Ελένης Πατίδου. Ο συγγραφέας του κειμένου επιτυγχάνει με αυτόν τον τρόπο πειθούς (επίκληση στην αυθεντία) να δώσει κύρος και στις δικές του απόψεις, εφόσον στηρίζονται σε λόγια ειδικών επιστημόνων. Προσδίδει στις θέσεις του αντικειμενικότητα και αποδεικνύει την προσωπική του ευρυμάθεια (επίκληση στο ήθος του πομπού). Οι αναγνώστες/-στριες πείθονται πιο εύκολα και προβληματίζονται περισσότερο με τα στοιχεία που εκθέτει μία επιστήμονας.

β. Στο Κείμενο 1 υπάρχουν αρκετές φράσεις όπου γίνεται συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας, όπως:

- το καταναλωτικό «κύμα» δεν φάνηκε να έχει προτίμηση σε κάποια συγκεκριμένα είδη
- μας εμπλέκει σε έναν διαρκή αγώνα, ο οποίος όμως τελικά, λόγω έλλειψης χρόνου και αποθεμάτων ενέργειας, μπορεί να μας απογυμνώσει από την εσωτερικότητά μας
- Είμαστε πια άδαιοι από αξίες

Η συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας συμβάλλει στην αφύπνιση του αναγνώστη/-στριας, καθώς ο εικονοπλαστικός και μεταφορικός λόγος δημιουργούν προβληματισμό για τις αρνητικές πτυχές του καταναλωτικού τρόπου ζωής.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Τα δύο κείμενα πραγματεύονται το ίδιο θέμα, τον καταναλωτικό τρόπο ζωής. Η σχέση τους είναι συμπληρωματική. Στο Κείμενο 1 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και η επίδραση του καταναλωτισμού και σε άλλες πλευρές της καθημερινότητας (*Η παρότρυνση για καταναλωτισμό έρχεται από εμάς τους ίδιους. Εμείς οι ίδιοι πιέζουμε τους εαυτούς μας για να είμαστε καλύτεροι σε όλους τους τομείς, σε υλικά αγαθά, ακόμη και στην παιδεία και τη μόρφωση*). Προτείνονται και ορισμένοι τρόποι περιορισμού των καταναλωτικών συνηθειών. Στο Κείμενο 2 προβάλλονται οι αρνητικές επιπτώσεις του καταναλωτισμού στο περιβάλλον (*Η αλόγιστη, χωρίς μέτρο κατανάλωση προκαλεί την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος*), η συμβολή των μέσων δικτύωσης στον καταναλωτισμό και προτείνεται ως λύση η εγκράτεια και ο μινιμαλισμός (*Ιδέα του μινιμαλισμού είναι να αγοράζεις ό, τι έχεις ανάγκη*).

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-στριας να προσδιορίσει με σαφήνεια και συντομία την συναισθηματική κατάσταση των δύο προσώπων του διαλόγου:

- Ως πείσμα, ανησυχία, αλαζονεία για το αρχοντόπουλο (– Τίποτα δε μου λείπει! έκαμε χτυπώντας το πόδι του στη γη, δε θέλω να με λυπούνται· θέλω να με ζηλεύουν. Ναι, ναι, τίποτα δε μου λείπει!)
- Ως εσωτερική γαλήνη, νηφαλιότητα, σταθερότητα μέσα από την πείρα ζωής για τον επαίτη (Δεν υπάρχει πράμα πιο κοντά μας από τον ουρανό· η γη είναι κάτω από τα πόδια μας και την πατούμε· ο ουρανός είναι μέσα μας)

Εκφραστικοί τρόποι/αφηγηματικοί τρόποι και τεχνικές (αρκούν συνολικά τρεις):

- Ο ίδιος ο διάλογος, ως αφηγηματικός τρόπος, βοηθάει τους/τις αναγνώστες/στριες να κατανοήσουν τους δύο χαρακτήρες
- Τα σημεία στίξης (τα θαυμαστικά) που φανερώνουν τη συναισθηματική ένταση τους ενός προσώπου
- Οι μεταφορές που χρησιμοποιεί ο επαίτης στα λόγια του (δεν υπάρχει πράμα πιο κοντά μας από τον ουρανό· η γη είναι κάτω από τα πόδια μας και την πατούμε· ο ουρανός είναι μέσα μας) για να δείξει την ανάγκη της εσωτερικής γαλήνης και της πνευματικότητας έναντι του πλούτου και των υλικών αγαθών.

Τέλος, ο μαθητής/ η μαθήτρια, ανάλογα με τον παραστατικό του/ της κύκλο, μπορεί να τοποθετηθεί ως προς το θέμα του Κειμένου 3, αλλά και ως προς το ότι ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητεί υλικά στηρίγματα χωρίς να αντιλαμβάνεται την ανάγκη για ενδοσκόπηση και εσωτερική γαλήνη.